

BOUWSTEEN Hoofdstuk 7 Vergrijzing in Europa

Vooraf na 2010, als de naoorlogse geboortegolf recht op AOW krijgt, wordt in Nederland een sterke toename van de kosten van de AOW verwacht. Omdat het aantal AOW-uitkeringen zeer fors zal toenemen, zullen ook de premies steeds hoger worden. Er wordt verschillend gedacht over mogelijke oplossingen om die premiestijging in de hand te houden. Een mogelijkheid is besparen op de AOW-uitgaven. Dit kan worden bereikt door de AOW van een welvaartsvaste uitkering om te zetten in een waarde vaste uitkering.

- a. Leg uit dat een dergelijke omzetting tot lagere AOW-uitgaven kan leiden.

Een andere mogelijkheid is het collectief sparen voor de extra uitgaven voor de AOW door nu al geld in een fonds te storten om daarmee later extra geld te hebben om een deel van de AOW-uitgaven te kunnen financieren. Een dergelijk fonds kan er toe bijdragen dat de financiering van de AOW in de toekomst veilig wordt gesteld, zonder dat de werkenden straks een te groot deel van hun inkomen moeten afstaan aan AOW-premie.

- b. Leg uit dat de financiering van de AOW in dit geval zowel kenmerken van het omslagstelsel als kenmerken van het kapitaaldekkingstelsel zou hebben. Geef ook aan welk deel van de financiering een omslag- dan wel kapitaaldekkingstelselkarakter heeft. Licht het antwoord toe.

Niet alleen in Nederland is de financiering van de oudedagsvoorziening een probleem. Ook in andere landen vormt de 'grijze druk' een probleem. De grijze druk is in onderstaande tabel berekend als het aantal 65-plussers uitgedrukt als percentage van de bevolking van 20 tot en met 64 jaar.

land	grijze druk in 2000	grijze druk in 2050	verandering grijze druk 2000-2050 (in procentpunten)
Japan	24,3%	51,2%	+26,9
Duitsland	25,4%	51,0%	+25,6
Verenigde Staten	19,0%	36,7%	+17,7
België	28,0%	47,9%	+19,9

- c. Leg met behulp van de tabel en met behulp van de cijfers van Japan uit, hoe het getal 26,9 in de laatste kolom van Japan is berekend.
- d. In welk land is de vergrijzing in 2050 naar verhouding het laagst? Licht het antwoord toe.

Een leerling die deze tabel ziet, stelt dat de vergrijzing in de tabel uitsluitend iets zegt over de bevolkingsopbouw naar leeftijd voor de jaren 2000 en 2050. Dat zegt nog niets over de problemen van de financiering van de oudedagsvoorziening in 2050, zegt hij. Deze leerling heeft gelijk met zijn stelling.

- e. Geef twee argumenten waarom de stelling van deze leerling correct is.

In de grafiek staan cijfers met betrekking tot Nederland voor de jaren 2000 en 2050.

- f. Toon met behulp van een berekening aan dat de verandering van de grijze druk (zoals berekend voor de vier landen in de tabel) in Nederland in procentpunten tussen 2000 en 2050 kleiner is dan in Duitsland en België.

Bevolkingsopbouw Nederland

